

Faaliyet Raporu

**Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve
Akreditasyon Derneği**

1. GİRİŞ

Bu raporda, Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'nin (HEPDAK) 2020 yılı çalışmaları sunulmuştur. Rapor, Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun “Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi, Tanınması ve İzlenmesine İlişkin Kılavuz -2020 (sürüm 2.1)”de yer alan ilkeler ve ölçütler esas alınarak hazırlanmıştır.

Hemşirelik eğitiminin akreditasyonu için hazırlık çalışmalarına 2011 yılında Hemşirelik Eğitimi Derneği içinde başlanmıştır. HEPDAK, 2013 yılında kuruluş çalışmalarını tamamlamış ve 25 Aralık 2014 tarihinde YÖK tarafından, hemşirelik lisans programlarının akredite eden bir kuruluş olarak tanınmış ve iki yıllık geçerlilik süresi ile Tescil Belgesi almasının uygun olduğuna karar verilmiştir. Daha sonra YÖK tarafından tescil belgesi 25.12.2018 tarihine kadar 2 yıl süreyle uzatılmıştır. Son olarak, YÖKAK'ın yaptığı değerlendirmede tescil süresinin 2023 yılına kadar 5 yıl uzatılmasına karar verilmiştir.

Derneğimiz, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde YÖK tarafından onaylanan hemşirelik lisans programlarını akredite etmektedir. 2020-2021 eğitim öğretim yılı itibarıyla mevcut hemşirelik lisans programı sayısı 156'dır. Akreditasyon için başvuru durumunu etkilemesi açısından hemşirelik lisans programlarının akreditasyona hazır oluş koşulları konusunda özet bir açıklama yapılması uygun olacaktır.

Ülkemizde, 1994 yılında hemşirelik lisans programı sayısı 10 iken, 1995 yılında Sağlık Bakanlığı'nın hemşirelik meslek liselerini kapatarak YÖK'e devretmesi ile birlikte aynı yıl 70 hemşirelik lisans programı açılmıştır. Aradan geçen 25 yıl içerisinde lisans programı sayısı iki katına çıkmış ancak alt yapısal yetersizlikler (öğretim üyesi, bina, laboratuvar, vb.) halen büyük ölçüde çözümlenememiştir. Bu programların, yaklaşık 1/3'ünde hemşirelik için gerekli olan ulusal ve uluslararası standartlar karşılanamamaktadır. Diğer programlarda da, öğretim üyesi yetersizliği başta olmak üzere eğitim standartları açısından önemli eksiklikler söz konusudur. Bu nedenle, 2015 yılından bu yana akredite edilmek için başvuran ve akredite edilen program sayısı istenen düzeye ulaşmamıştır. Bununla birlikte, YÖK'ün üniversiteleri değerlendirme ölçütleri içerisinde “akredite edilen program sayısı”nın yer alması, ÖSYM kılavuzunda akredite edilen programların belirtilmesi ve YÖKAK'ın konuya ilişkin harekete geçirici çalışmaları hemşirelik programlarının konuya olan ilgisini arttırmaktadır.

Akredite olmak üzere başvuran program sayısı 2020-2021 döneminde 15'e ulaşmış ancak pandemi nedeniyle bu kurumların ancak 5'inin başvurusu kabul edilebilmiştir. HEPDAK, 2020 yılını “uzaktan eğitim standartlarının geliştirilmesine ve uzaktan ziyaret hazırlıklarına” yoğunlaştırarak bu programları değerlendirmiştir. 2021-2022 dönemi için geçen yıl ertelenen 10 programın başvuruları öncelikli olarak kabul edilecektir. Bu durum sayfamızdan da duyurulmasına rağmen; bu yıl için gerçekleştirilen kurum eğitimlerine yüksek katılım olması ve başvuran program sayısının 18'e ulaşması akreditasyona olan ilginin artışı açısından memnuniyet verici bir durum olarak değerlendirilmiştir.

2. KURUMSAL BİLGİLER

a. Misyon, Vizyon ve Kalite Politikası

HEPDAK'ın **misyonu**; sürekli geliştirilen standartlar doğrultusunda lisans ve lisansüstü hemşirelik eğitim programlarının değerlendirilmesi ve izlenmesi ile hemşirelik biliminin, eğitiminin, bakımının ve toplum sağlığının gelişiminde kalite ve yeniliğin güvencesi olmaktır.

HEPDAK'ın **vizyonu**; Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesini yükselterek, hemşirelerin sağlık hizmetlerini dönüştürmesine ve sağlığı geliştirmesine katkıda bulunmaktır.

HEPDAK'ın Kalite Politikası

HEPDAK'ın, kendi kalite güvence sistemini tanımlayan ve aşağıda listelenen kalite politikası web sayfasında yayınlanmaktadır. (<https://www.hepdak.org.tr/kalite-politikasi>)

I. Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini amaç edinen **HEPDAK**, çalışmalarında sürekli iyileştirme ve kalite felsefesi gereklerini yerine getirerek devam ettirme ve hemşirelik eğitiminin sürekli iyileştirilmesi ilkesini benimsemiştir. **HEPDAK** verdiği hizmetlerin kalitesini en üst seviyede tutmak ve devamlılığını sağlamaya yönelik kalite politikasına sahiptir.

II. Akreditasyon sürecine katılan tüm üyeler, verdikleri hizmet süresince iletişim ve işbirliği içinde oldukları tüm kurumlar ve çalışanlarıyla saygı ve güvene dayalı ilişki kurarlar.

III. **HEPDAK**, iç ve dış geribildirim mekanizmalarını işleterek sürekli iyileşme sağlar. Sürece katılan tüm üyelerin sürekli öğrenmesine yönelik kendi içinde ya da benzer kurumlarda öğrenme fırsatları yaratır ve katılım konusunda kişileri cesaretlendirir. Üyelerin kendi potansiyellerinin farkında olmasını sağlar ve öğrenme gereksinimlerine yönelik destek verir.

IV. Akreditasyonun ana değerleri; öğrenme, toplum, sorumluluk, bütünlük ve sürekli iyileşmedir. **HEPDAK**, bu ana değerler doğrultusunda tüm paydaşlarına katkı sağlayacak ve geliştirecek hizmetler sunar. Değerlerin geliştirilmesi ve izlenmesi için geribildirim mekanizmalarını kullanır. Verdiği tüm hizmetlerin önce kuruma sonra da topluma yarar sağlamasına, hizmetlerini bütüncül bakış açısıyla yürütmesine ve aldığı geribildirimlerle sürekli iyileşmeye odaklanır.

V. Verilen hizmette en üst düzeye ulaşılabilmesi için işbirliğinin geliştirilmesi başarıya ulaşmada önemlidir. Bu nedenle **HEPDAK**, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği fırsatları arar ve geliştirir. İşbirliğinin sürdürülebilmesi, işbirliği kurulan ilgili kuruluşların hedefleriyle uyumlu olmasına, uzmanlıklarına, karşılıklı bilgi paylaşımına, birlikte çalışmaya ve karşılıklı saygı, işbirliği ve açıklığa dayanması esasına bağlıdır.

VI. Akreditasyon sürecinin her aşamasında görev alanlar paydaşlara karşı sorumludurlar. Tüm üyeler alanlarında uzmandırlar ve çalışmalarını açık ve hesap verebilmeye hazır yüksek düzey etik ilkelere göre yürütürler. Bu nedenle, **HEPDAK** Etik Kuralları çerçevesinde çıkar çatışması yaratmaktan kaçınarak profesyonel bir davranış sergilerler. **HEPDAK** akreditasyon faaliyetleri başta olmak üzere tüm faaliyetlerine ilişkin bilgilendirme ve hesap verme sorumluluğu taşır.

b. Organizasyon Yapısı

HEPDAK yönetim kurulu, 5 yönetim kurulu üyesi ile 3 Denetim Kurulu üyesinden oluşur. (<https://www.hepdak.org.tr/yonetim-ve-denetleme-kurulu>)

HEPDAK Genel Kurulu derneğin üyelerinden oluşmaktadır. HEPDAK Tüzüğüne göre (Md 3), derneğe üyelik şartları şunlardır: HEAK ya da HEPDAK komisyonlarında görev almış olmak veya HEPDAK ve benzeri kuruluşlarda en az iki kez değerlendirme takımında yer almış olmak. Ayrıca, komisyonlara üye olan ya da değerlendirici eğitimi almış olan hemşirelik lisans/lisansüstü öğrencileri ile amaçları ve yürüttükleri etkinliklerle HEPDAK'ın amaçlarını destekleyecek olan kamu ve özel hukuk tüzel kişileri derneğin üyesi olabilirler. HEPDAK'ın aktif üye sayısı 40'dır. (<https://www.hepdak.org.tr/uye-listesi>)

HEPDAK, sorumluluklarını, misyon ve amaçlarına uygun şekilde yerine getirmek üzere çalışmalarını kurul, komisyonlar ve çalışma gruplarında görev alan zengin bir paydaş katılımı ile sürdürmektedir. Ayrıca, dernek amaçlarımızı gerçekleştirmek üzere lisansüstü eğitim akreditasyonu ve uluslararasılaşma konularında ihtiyaca göre oluşturulan iki çalışma grubu şunlardır: “Yüksek Lisans Akreditasyonuna Hazırlık Komisyonu”, “Uluslararası Dış Değerlendirme Hazırlığı Çalışma Grubu”. 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla HEPDAK kurul ve komisyonlarının güncel listesine web sayfasından ulaşılabilir. <https://www.hepdak.org.tr/kurul-ve-komisyonlar>

Hemşirelik eğitim programlarının değerlendirme süreçlerinde gerekli olan kararlar derneğin bağımsız organı olan Hemşirelik Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (HEAK) tarafından alınır. HEAK'ın toplam 15 üyesi aşağıdaki temsilcilerden oluşmaktadır: Farklı yükseköğretim kurumlarından ve farklı anabilim dallarından olmak üzere toplam yedi (7) öğretim üyesi, Üniversite, Sağlık Bakanlığı ve Özel Hastanelerden birer tane olmak üzere toplam üç (3) yönetici hemşire, sağlık kuruluşlarında çalışan bir (1) hemşire, fakülteler/yüksekokullardan bir (1) öğrenci, Türk Hemşireler Derneği ve Hemşirelik Eğitimi Derneğinden birer temsilci (toplam 2) ve bir (1) toplum temsilcisi.

Derneğin mali işlerinin yürütülmesi için 2017 yılında HEPDAK İktisadi İşletmesi kurulmuştur. Bu tarihten itibaren derneğin tüm mali işlemleri Yönetim Kuruluna bağlı bu işletme tarafından yürütülmektedir. HEPDAK İktisadi İşletmesi, Yönetim Kurulu tarafından atanan bir işletme müdürü tarafından yönetilmektedir. HEPDAK 2020 yılı mali tablosu şöyledir: HEPDAK'ın 2020 yılında Dernek ve İktisadi İşletme faaliyetlerinden toplam geliri 92.920.61 TL, toplam giderleri 38.312.57 TL'dir. HEPDAK İktisadi İşletme 2020 yılı gelir-gider farkı 53.408,04 TL olmuştur.

HEPDAK'ın kurul ve komisyonlarının oluşturulmasında ilgili tüm paydaşların ve sektörlerin temsiline özen gösterilmektedir. HEPDAK kurul ve komisyonlarında farklı üniversitelerden, sektörlerden, meslek kuruluşlarından eğitimciler yanı sıra işverenler, öğrenciler ve mezun meslektaşlarımızın değişik

düzeylerde temsili sağlanmaktadır. Kurullarımızda hemşire akademisyen dışında görev alan üye oranı (10/36) %28'dir. HEAK ve komisyonlarda birer öğrenci temsilci görev yapmaktadır. Değerlendiricilerin (23) %50'si profesördür ve 24 ayrı üniversitenin öğretim üyeleridir.

3. FAALİYETLER

a. Akredite Program Bilgileri

HEPDAK'a 2020-2021 döneminde akredite olmak için başvuran ve başvurusu kabul edilen program sayısı 15'dir. Bu sayı, HEPDAK'ın akreditasyona başladığından bu yana en yüksek başvuru ve kabul sayısıdır. Ancak, aşağıda ayrıntılı şekilde açıklandığı gibi, pandemi koşulları nedeniyle 2020 yılında değerlendirilen program sayısı 5 olmuştur.

HEPDAK, 2020 yılı akreditasyon çalışmalarının büyük bölümü, pandeminin eğitim süreçlerinde yaptığı değişikliklerin nasıl yönetileceği konusunda hazırlık yapmakla geçmiştir. Ardından, salgın koşullarına uygun bir uzaktan değerlendirme hazırlığı yapılmış ve 2020 yılı değerlendirmeleri uzaktan ziyaret şeklinde yürütülmüştür. Pandemi öncesi ve sonrası çalışmalarımız aşağıda tarihsel olarak açıklanmıştır:

Pandemi öncesi faaliyetler (Ocak 2020-Mart 2020):

2019-2020 değerlendirmelerini tamamlama çalışmaları: 2019-2020 döneminin ziyaretleri Aralık 2019'da bitirmekle birlikte 4 Nisan 2020 tarihinde yaptığımız HEAK karar toplantısı pandemi koşullarında ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Aynı şekilde, iki kurumumuzun "gelişim raporları" için HEAK toplantısı çevrimiçi olarak yapılmıştır (16 Mayıs 2020).

2020-2021 dönemi başvurularının değerlendirilmesi: Mart 2020'de dünyada ve ülkemizde pandemi önlemlerinin alınması ile birlikte YÖK üniversitelerde yüz yüze eğitime ara verme kararı almış ve uzaktan eğitimle birlikte eğitimcilerin evden çalışmaları gibi düzenlemelere geçilmiştir. Bu çalışma düzeni ve kısıtlamalar akreditasyon için başvurmuş olan programların hazırlık çalışmalarını da engellemiş ve bazı programlar başvurularını geri çekmek için derneğimize başvurmuşlardır. Bu gelişmeler üzerine HEPDAK, dünyada ve ülkemizde pandemi sürecinin eğitime etkilerini izlemeye devam etmiş ve 2021 dönemi değerlendirme planları için Nisan sonunda karar vermeyi beklemiştir.

2020-2021 dönemi için HEPDAK'a akreditasyon için başvuran program sayısı 15'dir. Bu programların ikisi yeniden genel değerlendirme, üçü de ara değerlendirme başvurularıdır ve daha önce ziyaret edilen programlardır. İlk kez başvuran program sayısı ise 10'dur. 2020-2021 değerlendirmeleri için 4 Mayıs 2020'de aldığımız karar; önceden değerlendirme ziyaretleri yapılmış olan beş programın 2021 döneminde değerlendirme süreçlerinin devam ettirilmesi, kalan 10 programın değerlendirmelerinin 2021-2022 dönemine ertelenmesi şeklinde olmuştur. Bu kararlar, HEPDAK web sitesinden ilgili paydaşlara duyurulmuştur:

I. HEPDAK 2020-2021 Değerlendirme Planı (04.05.2020) <https://www.hepdak.org.tr/hepdak-degerlendirme-2020-21>

II. Korona virüs pandemisi sürecinde hemşirelik eğitim programlarının akreditasyonu için HEPDAK planı (04.05.2020) <https://www.hepdak.org.tr/corona-virus-pandemisi-sureci>

Pandemi sonrası faaliyetler (Mart 2020-Aralık 2020):

Uzaktan değerlendirme kararı: İlgili programların, mevcut akreditasyon süreçlerinin kesintiye uğramaması ve mevcut akreditasyon süreçlerinin devamını desteklemek için uzaktan değerlendirme yapılması planlanmıştır. HEPDAK'ın uzaktan değerlendirme kararı almasının diğer gerekçeleri şunlardır:

- I. Hemşirelik gibi yüz yüze etkileşimin önemli olduğu bir alanda uzaktan eğitimle edinilemeyecek kazanımların olması nedeniyle eğitimde kalite güvencesinin daha da önem kazanması.
- II. Programların, uzaktan eğitim süreci konusunda rehberlik ihtiyacı duyması.
- III. Klinik/alan uygulamalarının yapılamamasının yaratacağı boşlukların uygun biçimde doldurulması.
- IV. Uzaktan eğitim alma konusunda öğrenci olanaklarının sınırlılıklarının olması.
- V. Yeni eğitim ortamından olumsuz etkilenecek hemşirelik öğrenci sayısının yaklaşık 60.000 dolayında olması.

VI. Yüz yüze eğitim ve ziyaretlerde, değerlendiricilerin, öğrencilerin ve tüm çalışanların sağlığı ve güvenliğinin korunması.

Uzaktan değerlendirme hazırlıkları: Uzaktan eğitim standartları ve uzaktan ziyaret yönergesinin hazırlanması

HEPDAK, uzaktan değerlendirme kararı almasının ardından, hemşirelik lisans programları için uzaktan eğitim standartlarını ve uzaktan ziyaret için yönerge hazırlama çalışmalarını paralel olarak yürütmüştür. HEPDAK uzaktan eğitim standartları ve uzaktan değerlendirme yönergesi, YÖK'ün beklentileri, YÖKAK'ın uzaktan eğitim ve kalite güvencesi konusunda yayınladığı belgeler ile dünyadaki uygulamalar incelenerek hazırlanmıştır. Paydaş görüşleri de alınarak hazırlanan “HEPDAK Uzaktan Eğitim Standartları” ve “HEPDAK Uzaktan Eğitim Program Değerlendirme Çizelgesi” 19.6.2020 ve “HEPDAK Uzaktan Değerlendirme ve Saha Ziyaret Yönergesi” 25.7.2020 tarihinde ilgili programlara duyurulmuş ve web sayfamızdan yayınlanmıştır. (<https://www.hepdak.org.tr/belgeler>)

HEPDAK uzaktan değerlendirme sürecinin özellikleri şunlardır:

- I. Uzaktan ziyaret, akışı ve süresi yüz yüze ziyaret gibidir.
- II. Değerlendirme ziyareti sanal ortama uyarlanmıştır.
- III. Ziyaretler, grupların-belgelerin-ortamın görsel olarak görüldüğü-gerçek zamanlı senkron iletişimle sürdürülecektir.
- IV. Sanal ziyarette kullanılacak olan video konferans platformu sorumluluğu kurumlara aittir.
- V. Ziyaret süreçleri kayıt altına alınmayacaktır.

2020-2021 Uzaktan Değerlendirme Süreci

Normal dönemlerde, ÖDR teslimi 1 Temmuz tarihinde yapılmaktadır. Pandeminin, kurumların çalışmalarını engellemesi nedeniyle değerlendirme takviminde programların hazırlıklarını kolaylaştırıcı bazı değişiklikler yapılmış ve programlara bildirilmiştir. Ayrıca, değerlendirme takımlarında 1 ya da 2 üye; kurumu ziyaret etmiş ve özelliklerini bilen değerlendiricilerden seçilmiştir. Uzaktan değerlendirme süreci adımları aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- I. **10 Eylül 2020:** Kurumların, ÖDR'lerini HEPDAK'a yollaması ve ÖDR ön incelemelerinin ilgili takımlar tarafından ve uzaktan yapılması.
- II. **30 Eylül 2020:** Hemşirelik Eğitim Programları Akreditasyon Kuruluna ÖDR raporlarının sunumu ve ziyaret kararlarının alınması.
- III. **1-7 Ekim 2020:** ÖDR'lerin takımlara basılı ve elektronik kopya olarak yollanması.
- IV. **Aralık 2020:** Sanal ziyaretlerin gerçekleştirilmesi.

Ziyaret öncesi hazırlıklar: Yerinde değerlendirmelerde, ziyaret sırasında yapılırken, sanal ziyaretlerde ziyaret öncesi gerçekleştirilen bazı etkinlikler şunlardır:

- I. Planlama toplantıları: kurum ve takımla.
- II. Takımların ÖDR değerlendirme ön toplantıları.
- III. Kayıtlı dersleri izleme.
- IV. Sanal tur videosunu izleme.

Sanal ziyaret süreci: Uzaktan ziyaret sürecinde gerçekleştirilen ve aşağıda listelenen değerlendirme faaliyetleri yerinde değerlendirmelerden farklı değildir:

- I. Yöneticilerle toplantı
- II. İç ve dış paydaşlarla toplantı
- III. Canlı dersleri izleme
- IV. Yerleşke turu
- V. Uygulama alanlarının ziyareti

Uzaktan değerlendirme deneyimleri ve çıkarımlar

Uzaktan ziyaret sonuçları: Sanal değerlendirme sonrası takımların olumlu ve olumsuz olarak değerlendirdikleri alanlar şunlardır:

Uzaktan ziyaretin avantajları:

- I. Ziyaret sırasında harcanan çalışma sürelerinin kısılması.
- II. Kayıtlı ders videolarının izlenmesi ile birden fazla dersi izleme fırsatının olması.
- III. Saha ziyaretlerinin bir bölümünün uzaktan gerçekleştirilebilir olması.

Uzaktan ziyaretlerde yaşanan zorluklar:

- I. Çevrimiçi görüşmelerde dinamiklerin farklı olması nedeniyle bazı oturumların uzaması.
- II. Çevrimiçi toplantılardaki etkileşimin yüz yüze yapılan toplantılardaki içtenliği ve samimiyeti sağlayamaması.
- III. Yerinde ziyaretlerin önemli avantajlarından birisi olan, eğiticiler ve öğrencilerle doğal ortamlarda yaşanan beraberliklerin olmaması.
- IV. Bilgisayar başında 3-4 gün gibi uzun süren çevrimiçi toplantıların yorucu olması.
- V. Ziyaretin evden/kurumlardan veya işyerinden yapılması nedeniyle yaşanan elektrik/internet kesintileri.

b. Değerlendirici Eğitimleri

HEPDAK program değerlendiricilerinin, görev öncesinde HEPDAK tarafından verilen değerlendirici eğitim programını tamamlamış olması gerekir. Bu amaçla, HEPDAK ,2015-2020 yılları arasında program değerlendiricilerinin eğitimine yönelik üçü öğrenci değerlendirici eğitimi olmak üzere toplam sekiz kez “Program Değerlendiricisi Eğitim Çalıştayı” yapmıştır. Toplam aktif değerlendirici sayıları 2020 yılı itibarıyla şöyledir: öğretim üyesi- 46, öğrenci- 13. HEPDAK, 2020 yılında, biri öğrenci diğeri öğretim üyesi değerlendiriciler için olmak üzere toplam iki kez değerlendirici eğitimi yapmıştır.

Öğrenci Değerlendirici Eğitimi: 22 Şubat 2020, yüz yüze eğitim
https://www.hepdak.org.tr/doc/ogrenci_egitim_3/22Subat2020_ogr_katilimci.pdf

“Öğrenci Değerlendirici Eğitim Çalıştayı” 22 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirilmiş ve eğitime altı hemşirelik programından toplam 10 öğrenci katılmıştır. Öğrenci değerlendiriciler, HEPDAK tarafından belirlenen kriterler göz önüne alınmak üzere akredite edilen hemşirelik programlarından seçilmektedir. Öğrenci değerlendirici eğitiminde, öğrenci değerlendiricilerin; HEPDAK ve değerlendirme sürecini tanınması, değerlendirme beceri ve davranışını geliştirmesi hedeflenmiş, değerlendirme sürecindeki beklentiler konusunda bilgilendirme yapılmıştır.

Öğretim Üyesi Değerlendirici Eğitimi: 10-12 Ağustos, Çevrimiçi eğitim

https://www.hepdak.org.tr/doc/degerlendirici_egitim_5/degerlendirici_egitim_5_program.pdf

HEPDAK, 10-12 Ağustos 2020 tarihlerinde üç günlük “Öğretim Üyesi Değerlendirici Eğitim Çalıştayı” yapmıştır. Çevrimiçi olarak yapılan eğitime 35 kişi katılmıştır. Katılımcıların 16’sı daha önceden değerlendirici eğitimini alan değerlendiricilerdir ve bu eğitime tazelenme eğitimi amacıyla davet edilmişlerdir. Katılımcıların 19’u ise ilk kez değerlendirici eğitimi alan katılımcılardır. Bu eğitimde HEPDAK standartları (yüzyüze ve uzaktan eğitim standartları) hakkında bilgi verilerek, değerlendiricilerin rol ve sorumlulukları açıklanmış, değerlendirme süreci ve bu süreçte dikkat edilecek noktalara değinilmiştir. Eğitimin amaç ve hedefleri uzaktan eğitim programına göre aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.

Değerlendirici eğitimi programının amacı : HEPDAK değerlendiricilerinin, akreditasyon sürecinde güvenilir, tutarlı ve uygun karar vermelerine yardımcı olmaktır.

Hedefler

Eğitim öncesi çalışmalarda ve eğitim sonunda katılımcıların şunları yapması beklenir:

- Akreditasyon sürecini ve ilkelerini bilme ve tartışabilme
- HEPDAK Hemşirelik Lisans Eğitimi Standartlarını kavrama
- ÖDR ve eklerini eleştirel olarak değerlendirebilme
- Değerlendiricinin sorumluluklarını duyarlılıkla yerine getirebilme
- Ekiple birlikte değerlendirme çalışmalarını sürdürebilme

- HEPDAK standartlarının karşılanma durumuna karar verebilme
- Değerlendirme raporu hazırlayabilme
- Yerinde ve sanal ziyaret süreçlerini anlama

Çevrimiçi olarak uygulanan bu eğitim programı güncellenen standartlara göre kurgulanan bir Öz Değerlendirme Raporu (ÖDR) taslağı ile senaryo temelli olarak yürütülmüştür. Küçük gruplarda ve etkileşimli olarak gerçekleştirilen eğitimlerdeki küçük gruplar, değerlendirme takımı formatında planlanmıştır. Eğitim, katılımcıların değerlendirme sürecinin her adımını deneyimleyecekleri bir formatta gerçekleşmiştir.

Değerlendiriciler ve Kurumlar İçin Uzaktan Değerlendirme Eğitimi Çalıştayı: 13 Kasım 2020, Çevrimiçi eğitim

<https://www.hepdak.org.tr/uzaktan-degerlendirme-egitimi-calistayi>

2020-2021 döneminde, kurum ziyaretleri uzaktan değerlendirme ile çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle, HEPDAK değerlendiricileri için 10-12 Ağustos 2020 tarihlerinde yapılan değerlendirici eğitiminin devamı olarak sanal ortamda ziyaret aşamalarını içeren bir eğitim yapılmasına gereksinim duyulmuştur. Bu değerlendirici eğitimini tamamlamak üzere, 13 Kasım 2020 tarihinde bir çevrimiçi uzaktan ziyaret eğitimi daha gerçekleştirilmiştir. Bu eğitime, öğrenciler (4) dahil tüm değerlendiriciler (30) yanı sıra 2020-2021 döneminde değerlendirme yapılacak olan beş (5) kurumun temsilcisi olmak üzere toplam 39 kişi katılmıştır. Eğitimin amacı, değerlendiricilerin sanal kurum ziyareti aşamalarını deneyimlemelerini sağlayarak uzaktan ziyaret sürecinin kolaylaştırılmasına katkıda bulunmaktır. Eğitimden önce katılımcılar içerisinde dört kişilik bir takım oluşturulmuştur. Eğitim oturumunda, katılımcılar da “rektör, dekan, bölüm başkanı, kurum öğretim elemanı, öğrencisi” rollerini üstlenmişler ve eğitim simüle bir ziyaret formatında yürütülmüştür. Bu eğitimle ilgili videoya HEPDAK youtube kanalından ulaşılabilir.

<https://www.youtube.com/watch?v=cKAATDtq0K0&feature=youtu.be>

HEPDAK’ın 2020 yılında yapmış olduğu değerlendirici eğitimleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. HEPDAK 2020 Yılı Değerlendirici Eğitim Çalıştayıları

Eğitim	Tarih	Yer	Katılımcı Sayısı
Öğrenci değerlendirici eğitim çalıştayı	22 Şubat 2020	İzmir	10
Öğretim üyesi değerlendirici eğitim çalıştayı	10-12 Ağustos 2020	Çevrimiçi	35
Değerlendiriciler ve kurumlar için uzaktan değerlendirme eğitimi çalıştayı	13 Kasım 2020	Çevrimiçi	39

c. Bilgilendirme Eğitimleri

Kurum bilgilendirme eğitimleri

HEPDAK, hemşirelik eğitim programlarının akreditasyonu için başvurmayı planlayan yükseköğretim kurumlarının yönetici ve öğretim kadrosunun HEPDAK standartları ve program değerlendirme süreci konularında bilgilendirilmesine yönelik olarak kurum bilgilendirme eğitimleri yapmaktadır. Bu amaçla HEPDAK 2015-2020 yılları arasında toplam sekiz kez kurum eğitimi yapmıştır. Ayrıca, 2019 yılında bir kurum iki HEPDAK yönetim kurulu üyesi tarafından ziyaret edilerek bilgilendirme eğitimi yapılmıştır. (<https://www.hepdak.org.tr/kurumlar-icin-egitim-calistayi>)

HEPDAK’ın kurum bilgilendirme toplantılarında aşağıda belirtilen konuları kapsayan çalıştaylar yapılmaktadır.

- HEPDAK tanıtımı ve hemşirelik lisans programlarının akreditasyonu hakkında bilgiler
- HEPDAK akreditasyonundaki temel kavramlar
- HEPDAK değerlendirme standartları ve açıklamaları
- Standartlardaki çıktı odaklı sürekli iyileştirme yaklaşımının hemşirelik lisans programlarına uygulanması
- Değerlendirme süreci; fakülte ve bölümlerin akreditasyon hazırlıkları
- Özdeğerlendirme raporlarının hazırlanması

- Değerlendirme takımlarınca yapılan kurum ziyaretleri

HEPDAK 2020 yılında, 18 Ocak 2020 tarihinde ve 24 Ekim 2020 tarihinde olmak üzere iki kez kurum eğitimi yapmıştır. 18 Ocak 2020 tarihindeki eğitim İzmir’de yüzyüze yapılmış, eğitime 17 kurumdan 30 kişi katılmıştır. (https://www.hepdak.org.tr/doc/18ocak2020_egitim_calistayi.pdf)

24 Ekim 2020 tarihinde yapılan eğitim ise çevrimiçi yapılmış olup, eğitime 24 kurumdan 60 kişi katılmıştır. Pandemi koşulları nedeniyle ilginin daha azalacağı konusunda bir beklentimiz olmasına karşın katılım sayısının yüksek olmasını, hemşirelik programlarının, pandeminin yarattığı engellere karşın eğitimin iyileştirilmesi konusunda istekliliklerini göstermesi açısından memnuniyet verici bulduğumuzu söyleyebiliriz. (https://www.hepdak.org.tr/doc/kurumlar_egitim_8/program.pdf)

HEPDAK’ın 2020 yılında gerçekleştirdiği kurum bilgilendirme eğitimleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. HEPDAK 2020 Yılı Bilgilendirme Eğitimleri

Etkinlik	Tarih	Yer	Katılımcı Sayısı
Kurum eğitimi	18 Ocak 2020	İzmir	30 kişi
Kurum Eğitimi	24 Şubat 2020	Online	60 kişi

HEPDAK 2020 yılında, bilgilendirme eğitimleri kapsamında kurum eğitimlerine ilave olarak, aşağıdaki eğitimleri de gerçekleştirmiştir:

Öğrenci Hemşirelik Derneği ve Kulüpleri İçin Bilgilendirme Eğitimleri

I. Öğrenci Hemşireler Derneği (ÖHDER)- Hemşirelik Yılı Söyleşileri: Hemşirelik eğitiminde akreditasyon çalışmaları--3.7.2020, <https://www.youtube.com/watch?v=sZP1LoiUDM>

II. Koç Üniversitesi Hemşirelik Kulübü --Instagram HEPDAK tanıtım söyleşisi, 20 Ekim 2020

Diğer Eğitimler

Pandemi sürecinde hemşirelikte uzaktan eğitime yönelik olarak Hemşirelik Eğitim Derneği ve HEPDAK’ın birlikte düzenlediği dört webinar gerçekleştirilmiştir. (<https://www.hepdak.org.tr/webinar>)

d. Uluslararası Faaliyetler

HEPDAK, üyesi olduğumuz Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies ‘in (CEENQA) 2020 yılı içinde gerçekleştirdiği faaliyetlere ve karar alma süreçlerine katılmıştır. CEENQA pandemi koşulları nedeniyle üyelerini aylık olarak bir araya getiren toplantılar zinciri düzenlemiştir. Bu toplantılara uluslararası ilişkilerden sorumlu hocalarımız katılmışlar ve özellikle de pandemi koşullarında akreditasyon konusunda HEPDAK uygulamalarını paylaşmışlar ve diğer üye derneklerin sundukları deneyimlerden yararlanmışlardır.

HEPDAK’ın, CEENQA’ya 2018’de başlayan gözlemci üyeliği 2020 yılında tam üyelik statüsüne dönüştürülmüştür. (<https://www.ceenqa.org/members/full-members/turkey/>) HEPDAK, CEENQA’nın üye ülkelerle kalite konusunda düzenlediği bilimsel toplantılarda ele alınan güncel konuları inceleyerek mevcut ve ileriye dönük faaliyetler konusunda yararlanmaktadır.

HEPDAK’IN 2020 YILINDA KATILDIĞI CEENQA FAALİYETLERİ

Değişim Programı: CEENQA’nın üye ülkeleri arasında organize etmek üzere planladığı ajansların elemanlarının ülkeler arasında karşılıklı anlaşmalar yaparak başlatacağı **Değişim Programları** için HEPDAK başvuru yapmıştır. HEPDAK’ın değişim programı başvurusu doğrultusunda CEENQA, HEPDAK’ı Letonya ile eşleştirmiş ve Riga’da Yüksek Öğretim Kalite Ajansı ve Gelişim ve İşbirliği Bölümü başkanı Asnate Kažoka ile işbirliği yapılarak ziyaret programı yapılabileceği bildirilmiştir. AIC Latvia **Yüksek Öğretim Kalite Ajansı** ve **Gelişim ve İşbirliği bölümü** başkanı Riga’dan Asnate Kažoka ile iletişime geçilerek karşılıklı değişim programı ile ilgili ziyaret planının Dünya’daki Covid 19 pandemi sürecindeki duruma göre ertelenmesi ricasında bulunulmuştur. Covid 19 pandemisi nedeniyle ziyaretin ileri tarihte planlanması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurul (17.7. 2020): Covid-19 pandemisi nedeniyle çevrimiçi olarak düzenlenen CEENQA Genel Kurulu toplantısına HEPDAK’ı temsilen Ayla Bayık Temel ve Hülya Okumuş katılmıştır. Genel kurultan gerçekleştirilen çalıştayda bu ağı üye olan ülkelerin temsilcileri Covid 19 pandemisi nedeni ile akreditasyon süreçleri ile ilgili yaşadıkları zorlukları, önlemleri ve planlamaları paylaşmıştır. Ayla Bayık

Temel, HEPDAK'ın bu kapsamda planladığı; uzaktan değerlendirici eğitimi çalıştay, sanal ziyaretle ilgili standartların hazırlanması, sanal ziyaret planı ve uzaktan eğitimle ilgili yürüttüğü webinarlar hakkında katılımcılara bilgi vermiştir. (https://www.hepdak.org.tr/doc/hepdak_sunumlari/belge_1.pdf)

Proje Çalışmasına Görüş Bildirme: Slovenya Yüksek Öğretim Kalite Güvenliği Ajansının (SQAA /NAKVİS) düzenlediği Avrupa bölgesinde farklı ülkelerde **Kalite Güvenliği Ajanslarının Göstergeleri** soru formunu HEPDAK yanıtlayarak proje çalışmasına katılmıştır.

CEENQA'nın İki Ayda Bir Düzenlenen Paylaşım Toplantılarına Katılım

TOPLANTI 1--15.10.2020: HEPDAK'ı temsilen Ayla Bayık Temel ve Hülya Okumuş katılmıştır. Toplantıda QAA (NAKVİS), Slovenya'dan başkan Franci Demšar, Kuzey Kıbrıs YÖDAK'ı temsilen Akile Büke ve Ajans QAA-NAKVİS temsilcisi Maja Mila tarafından sunumlar yapılmıştır.

TOPLANTI 2: 17.11.2020: İkinci toplantıya, Ayla Bayık Temel, Hülya Okumuş ve Medine Yılmaz katılmıştır. Toplantıda Çek Cumhuriyetinden NAB adına Martina Vidlakova ve Sırbistan'dan AHERS ajansı adına Duska Radmonavic sunumlar yapmıştır.

TOPLANTI 3- 19.01. 2021: Üçüncü paylaşım toplantısına HEPDAK'ı temsilen Ayla Bayık Temel ve Medine Yılmaz katılmıştır. ASIIN- Almanya temsilcisi Dr. Iring Wasser ve AIKA- Letonya temsilcisi Jolanta Silka faaliyetlerini sunmuşlardır. Ayrıca, ASIIN Ajansından Arne Thielenhaus veri ve kayıt yönetim sistemi ile ilgili kullandıkları kapsamlı çok dilli bilgisayar programı hakkında bilgi vermiştir. (https://www.hepdak.org.tr/doc/Uluslararası_Calismalar.pdf)

CEENQA BÜLTENİNE KATKI

HEPDAK Haberleri: Aralık 2020, 10:2.

CEENQA'nın çıkarmakta olduğu bültende HEPDAK'ın pandemi dönemindeki faaliyetleri yayınlanmıştır. ([CEENQA-Newsletter_December_2020_version_12-07.pdf](https://www.hepdak.org.tr/doc/CEENQA-Newsletter_December_2020_version_12-07.pdf))

e. İyileştirme Faaliyetleri

HEPDAK'ın iç kalite güvencesi süreçleri ve bu süreçlere ilişkin sonuçlar

HEPDAK iç kalite güvence sistemi, değerlendirme süreçlerini ve faaliyetlerini iyileştirmeye yöneliktir. HEPDAK değerlendirme süreçlerini iyileştirmeye ışık tutacak bilgilerin toplanması ve bilgi kaynakları şunlardır:

Geribildirim alma yöntemleri: Geribildirim kaynakları, çok yönlü ve kapsamlı değerlendirme formları ve anketler, takım başkanları, değerlendiriciler ve kurumlarla yapılan toplantılar ve görüşmelerdir. HEPDAK Değerlendirme Kılavuzu'nda "Süreç Değerlendirmesi ve İyileştirmesi" konusunu tanımlayan Madde D uyarınca süreçte yer alan taraflar sürecin her üç evresindeki (ziyaret öncesi, kurum ziyareti ve ziyaret sonrası) etkinlikleri değerlendirmekte ve HEPDAK'a önerilerde bulunmaktadır.

Bilgi kaynakları: Değerlendirme süreçlerini iyileştirmek üzere HEPDAK süreçlerinde yer alan bilgi kaynakları şunlardır:

- a) D 4 değerlendirme formu ile değerlendirme sürecinin her aşaması ile ilgili olarak açık uçlu sorular ile kurumlar ve takım üyelerinden alınan geribildirimler.
- b)HEPDAK Yönetim Kurulu ve takım başkanları ile yapılan toplantılarda D4 formu aracılığı ile gelen geribildirimlerin gözden geçirilmesi ve takım başkanlarından alınan yeni öneriler.
- c)Standart güncellemeleri ya da oluşturulacak olan yeni süreçler için paydaşlardan istenen geribildirimler.

HEPDAK 2020 YILI İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI

HEPDAK'ın, kalite politikalarına ve iç kalite güvence sistemi yapısına temellenmek üzere hizmet kalitesini güvenceye almak için 2020 yılında yaptığı çalışmalar iki başlık altında özetlenmiştir. Birinci bölümde, YÖKAK 2019 izlem raporunda yer alan gelişmeye açık yanlarla ilgilidir. İkinci grup iyileştirmeler, HEPDAK'ın kendi iç kalite güvence sistemindeki süreçlere ilişkin sürdürülen çalışmalardır.

HEPDAK'IN 2019 İZLEME RAPORUNDA GELİŞMEYE AÇIK YÖNLER KONUSUNDA VERİLEN GERİBİLDİRİMLERE YÖNELİK ÇALIŞMALARI: 2020

1.Akreditasyon bilincinin geliştirilmesi

Akredite hemşirelik programı sayısının artırılması faaliyetleri: Tüm paydaşların farkındalığını ve dolayısıyla akreditasyona başvurularını arttırmak üzere pandemi koşullarına rağmen bilgilendirme toplantıları çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu raporda (2020), "HEPDAK eğitim faaliyetleri" başlığı altında da verildiği gibi kurumların bilgilendirilmesi için farklı toplantılar düzenlenmiştir. Sonuç olarak, 2019 yılı bilgilendirme eğitimine katılımcı sayısı 60 kişi, 2020'de bu sayı 120 kişidir. Ayrıca, 31 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 2021-2022 dönemi için akredite olmak üzere başvuran program sayısının 18 olması akreditasyon bilincinin geliştirilmesi çalışmalarının olumlu sonucu olarak değerlendirilebilir.

Akreditasyon önemine ilişkin etkinlikler: Bilgilendirme toplantıları yanı sıra öğrenci hemşireler dernekleri ve kulüpleri ile canlı toplantılar gerçekleştirilmiştir. (https://www.hepdak.org.tr/doc/cagrili_konusmalar/cagrili_konusmalar_2020.pdf)

Alana özgü yayınlar: Ulusal ve uluslararası kalite ajanslarında yapılan toplantılarda sunulan HEPDAK çalışmaları web sayfamızdan da duyurulmuştur. (<https://www.hepdak.org.tr/hepdak-sunumlari>) Ayrıca hemşirelik eğitimi akreditasyonu konusunda ulusal ve uluslararası yayınlar da web sayfamızda yer almaktadır. (<https://www.hepdak.org.tr/kaynaklar>)

Değerlendirici havuzunun artırılması ve eğitimleri: 2020 yılında çevrimiçi olarak yapılan değerlendirici eğitimine 35 değerlendirici katılmıştır. Öğrenci değerlendirici eğitimine katılımcı sayısı 10'dur. Böylece değerlendirici havuzunda yer alan değerlendirici sayısı 2019'da 28 iken 2020 yılında 19 yeni değerlendiricinin eklenmesi ile 47'ye ulaşmıştır. Öğretim üyesi değerlendiricileri arasından yönetici pozisyonuna geçenler değerlendiriciliğe devam etmedikleri için bu sayıların içinde yer almamaktadırlar. 2020 yılında yüz yüze yapılan öğrenci değerlendirici eğitimine 10 öğrenci katılmıştır. 2021 yılında öğrenciler için 10 Nisan 2021, değerlendiriciler için 27-29 Mayıs 2021 tarihlerinde değerlendirici eğitimlerinin yapılması planlanmıştır. (<https://www.hepdak.org.tr/>)

2.Kurumsal alt yapının güçlendirilmesi

HEPDAK ofisi için sekreter istihdamı: Başvuru sayılarının artması ve hemşirelik lisans programlarının akreditasyonun sürdürülebilirliğinin anlaşılmış olması nedeniyle 2020 yılı itibarıyla HEPDAK ofisinde bir sekreter istihdamına karar verilmiştir. Ancak pandemi nedeniyle HEPDAK ofisinin hiç kullanmamamız ve pandemi koşulları da yeni eleman istihdamını zorlaştırmıştır. Bununla birlikte, adaylarla görüşmelerimiz devam etmektedir.

Stratejik plan: HEPDAK stratejik planı (2020-2025) hazırlanarak web sayfamızda yayınlanmıştır. (https://www.hepdak.org.tr/doc/hepdak_stratejik_plan_2020.pdf)

3.Bilgi teknolojileri alt yapısının geliştirilmesi: Başvuru ve değerlendirme süreçlerinde kullanılmak üzere online bir süreç yönetim yazılımı 2020 yılı için gerçekleştirilememiştir. Oluşturulması ve sürdürülmesine ilişkin yüksek maliyeti nedeniyle çekincelerimiz olmakla birlikte ilgili yazılımlar için araştırmalarımız devam etmektedir.

Dijital arşivleme uygulamalarının tanımlı ve sistematik hale getirilmesi: HEPDAK belgeleri ve yazışmaları yıllara ve konulara göre arşivlenmektedir. Dijital platformda problem yaşanabileceği düşüncesi ile belgeler, iki taşınabilir bellek ve bir taşınabilir hard diske yüklenmektedir. Ayrıca HEPDAK belgeleri, HEPDAK gmail adresi üzerinden oluşturulan google drive depolama alanında da yedeklenmektedir.

Ayrıca, 2020 yılında HEPDAK arşiv yönergesi de güncellenmiştir. (https://www.hepdak.org.tr/doc/a7_v2.pdf)

İnternet sitesinde şikayet menüsü oluşturma: HEPDAK web sitesinde bir şikayet menüsü bulunmakla birlikte bu kanala şimdiye kadar hiçbir şikayet ya da öneri gelmemiştir. Bununla birlikte, HEPDAK olarak paydaşlardan aldığımız olumlu/olumsuz tüm geribildirimler web sayfasında yayınlanmaktadır. (<https://www.hepdak.org.tr/paydas-gorusleri>)

İnternet sitesinin kullanılabilirliğini artırma: HEPDAK web sayfası 2020 yılında paydaş görüşleri de alınarak güncellenmiştir. (<https://www.hepdak.org.tr/>) Web sayfasına "sık sorulan sorular" sekmesi eklenmiştir. (<https://www.hepdak.org.tr/sss>)

4. Kamuoyu bilgilendirmelerinin artırılması

Akreditasyon kesin raporlarının yayınlanması: HEPDAK, 2018 yılından itibaren başvuran kurumlardan kesin raporların yayınlanması konusunda onay almaktadır. Bu nedenle 2019 ve 2020 yılı kesin raporları web sayfamızdan yayınlanmaktadır. (<https://www.hepdak.org.tr/akredite-edilen-kurumlar>).

HEPDAK tescili için hazırlanan özdeğerlendirme raporları (<https://www.hepdak.org.tr/tescil-yazilari>) ve faaliyet raporları (<https://www.hepdak.org.tr/faaliyet-raporlari>) güncel olarak yayınlanmaktadır ve tüm paydaşların erişimine açıktır.

5. İtiraz süreçlerinin geliştirilmesi

2019 izleme raporunda “kurumun her türlü kararına ilişkin itirazı mümkün kılacak şekilde düzenlemeler yapılması” önerilmiştir. HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi’ne (DAUEY) (2020) göre itirazlar yalnızca “akreditasyon vermeme” kararına karşı yapılmaktadır. Yönetim Kurulumuz, DAUEY’in 3. sürümünde (2020) tanımlanan itiraz süreçlerini gözden geçirmiş ve ilgili yönergenin 4. sürümü (2021) 14. maddesinde itiraz yelpazesini genişletecek düzenlemeler yapmıştır. (https://www.hepdak.org.tr/doc/a3_v4.pdf)

Kurumların, HEPDAK değerlendirme sürecine itirazlarının hangi koşullarda ve nasıl yapılacağı ile ilgili itiraz değerlendirme süreçleri şu şekilde tanımlanmıştır: Kurumlar, “HEPDAK kararları ve değerlendirme süreçleri konusunda itiraz başvurusunda bulunabilirler. Kurumlar itirazlarını; “HEPDAK kararının, mevcut kanıtlarla uyumlu olmaması ve HEPDAK kararının, HEPDAK standartları ve ölçütlerine, yazılı politikalarına ve süreçlerine uygun olmaması” gerekçelerine dayandırabilirler. İtiraz sürecinin nasıl yürütüleceği DAUEY’nin 14. Maddesinde açıkça tanımlanmıştır.

Dünyada, yükseköğretim kurumlarında eğitim kalitesini denetlemeye yönelik farklı mekanizmalar işletilmektedir. Bu nedenle, yönetim kurulumuz, “akreditasyon, kanıt ve kalite” kültürünün çok yeni olduğu ülkemizde itiraz konusunda şimdilik bu değişikliklerin yeterli olduğunu düşünmektedir.

6. Tutarlılık kontrol sürecinin etkinleştirilmesi:

Tutarlılık, HEPDAK’ın önemle üzerinde durduğu konulardan birisidir. HEPDAK Değerlendirme ve Akreditasyon Uygulama Esasları Yönergesi 10. maddesine göre değerlendirme takımlarının hazırladığı taslak raporlar HEAK üyelerine sunulmadan önce tutarlılık kontrollerinin yapılması gerekmektedir. Tutarlılık Kontrol Komitesi (TKK), kurumlardan gelen 30. gün yanıtlarından sonra, takımların 60. gün raporlarını hazırlamaları ve HEPDAK’a göndermelerinin ardından Mart ayında toplanmaktadır. (<https://www.hepdak.org.tr/tutarlilik-komisyonu-toplantilari>) Taslak raporların tutarlılığı “takım içi tutarlılık, takımlar arası tutarlılık ve yıllar arası tutarlılık” açısından değerlendirilmektedir. TKK, HEPDAK Yönetim Kurulu tarafından mümkünse o dönem takım başkanlığı yapmamış olan HEAK temsilcisi, HEPDAK Yönetim Kurulu temsilcisi ve o dönem değerlendircilik yapan takımlardan birer temsilciden oluşur. Olası tutarsızlıklar ilgili takım başkanları aracılığı ile takım tarafından giderilir.

TKK’nin çalışma şekli şöyledir: HEPDAK Yönetim Kurulu Sekreteri, toplantı öncesinde, önceki yıllar ve içinde bulunulan yılın Program Değerlendirme Çizelgeleri üzerine kaydedilmiş olan kararları, o yıl ve önceki yıl değerlendirmelerini içeren bir tablo olarak hazırlar. Tutarlılık değerlendirmeleri, genel değerlendirmeler ve ara değerlendirmeler için ayrı ayrı yapılır. TKK ve HEAK’ta yapılan değişiklikler bu tablo üzerine işlenir.

Belirlenen tutarsızlık nedenleri şunlardır: a) Hemşirelikte eğitim standartlarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarının çok yeni olması nedeniyle değerlendiriciler arasında değerlendirme farklılıkları, b) “Mezun izleme, öğrenci katılımı, sürekli iyileştirme” gibi yeni kavramlara bağlı olarak değerlendirici algılarında farklılıklar; c) “Ölçme değerlendirme, öğrenci merkezli öğrenme” gibi eğitim alanında yeniliklerin değerlendiriciler tarafından da yeterince izlenememesi.

Hem dünyada hem de ülkemizde eğitimcilerin eğitim becerileri ile ilgili olarak bilinen yetersizlikler nedeniyle saptanan tutarsızlıklar beklenen bir durum olarak değerlendirilmiştir. Bu sorunun çözümü için HEPDAK’ın iyileştirme faaliyetleri şunlardır: a) Tutarsızlık örnekleri, değerlendirici eğitimlerinde ve yapılan sempozyumlarda iyi uygulama örnekleri kapsamında tartışılarak eğitimcilerin ve değerlendiricilerin farkındalıklarının artırılması için fırsatlar sağlanmıştır. b) Değerlendirme takımlarında hemşirelikte öğretim anabilim dalından bir öğretim elemanının yer almasına özen gösterilmektedir. c) Güncellenen ÖDR’de açıklama ve kanıtlar paydaşlardan alınan geribildirimler dikkate alınarak daha açık ve örneklendirilerek yazılmıştır. d) HEPDAK tutarlılık değerlendirmeleri konusunda, 2021-2022

döneminde uygulanmak üzere DAUEY'in 10. maddesinde (https://www.hepdak.org.tr/doc/a3_v4.pdf) yapılan değişiklikler ve bir akış şeması (https://www.hepdak.org.tr/doc/d5_v1.pdf) web sayfasında yayınlanmıştır.

Şimdiye kadar yapılan tutarlılık toplantılarında kurumlar arası 2019 yılında değerlendirilen 5 programda 28, 2020 yılında değerlendirilen 5 programda 14 kararda takımlar ve yıllar arası tutarsızlıklar saptanmıştır. Yıllar içinde tutarsızlık sayılarının azalması eğitim çalışmaları ile yapılan iyileştirme çalışmalarının olumlu sonuçları olarak değerlendirilebilir.

HEPDAK İÇ KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ İÇİNDE SÜRDÜRÜLEN İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARI: 2020

1. Belgelerde yapılan güncellemeler: Önceki yıllarda da güncellemeler yapılmakla birlikte, 2019 yılında "değerlendirme sürecinin çıktı odaklı olması ve sürecin hem kurumlar hem de değerlendiriciler açısından basit ve kullanışlı olmasına" odaklanan bir çalışma gerçekleştirilmiştir. HEPDAK standartları ve ÖDR Hazırlama Kılavuzu, 2019 yılında alınan kapsamlı geribildirimlere göre Aralık 2019'da güncellenmiş ve 2020-2021 değerlendirme döneminde kullanılmıştır. Ayrıca, 2020 yılında yapılan yeni güncellemeler Tablo 3'de sunulmuştur. Kurumlar ve değerlendiricilerden 2020 yılında alınan geribildirimler özellikle ÖDR'lerde tanımlanan kanıtlarda yapılan sadeleştirmelerin süreçleri oldukça kolaylaştırdığını göstermektedir.

Tablo 3. HEPDAK Belgelerinde 2019 ve 2020 Yıllarında Yapılan Güncellemeler

2019 yılında güncellenen belgeler	2020 yılında güncellenen belgeler
Hemşirelik Lisans Eğitim Programı Standartları https://www.hepdak.org.tr/doc/b3_v4.pdf (sürüm 4.0, 2019) Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu https://www.hepdak.org.tr/doc/b4_v5.pdf (sürüm 5.0, 2019)	HEPDAK Değerlendirme Kılavuzu https://www.hepdak.org.tr/doc/b5_v3.pdf (Sürüm 3.0) HEPDAK Değerlendirmelerine Öğrenci Değerlendirici Katılımı Uygulama Esasları https://www.hepdak.org.tr/doc/b11_v3.pdf (Sürüm 3.0) HEPDAK Öğrenci Değerlendirici Raporu https://www.hepdak.org.tr/doc/b12_v3.pdf (Sürüm 3.0) HEPDAK Akredite Eğitim Programları İçin Gelişim Raporu Hazırlama Rehberi https://www.hepdak.org.tr/doc/b13_v2.pdf (Sürüm 2.0)

2.Takım üyelerinin performansı: Kurum yetkililerinin yaptıkları değerlendirmeler oldukça olumlu olmakla birlikte az da olsa yaşanan sorunlar takımlarla paylaşılarak iyileştirmeler sağlanmaktadır. Ayrıca, 2020 yılında takım üyeleri ve takım başkanlarının birbirlerini değerlendirdikleri D1 ve D2 formları ile yapılan değerlendirmelerde değerlendiriciler ve takım başkanlarının performanslarının oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir.

3.Öz değerlendirme raporlarının elektronik olarak hazırlanması: Öz değerlendirme raporlarıyla sunulan ek belgelerin, son üç yıldır basılı kopya değil elektronik olarak alınması kurumlar ve değerlendiriciler tarafından olumlu değerlendirilmiştir.

5.Kurumların ve değerlendiricilerin, sürekli öğrenme gereksiniminin desteklenmesi:

Tüm paydaşların gelişimine katkı sağlayacak şekilde eğitim toplantıları düzenlenmekte ve değerlendiricilerle iletişim ve geribildirim süreci aktif olarak işletilmektedir. Her yıl gerçekleştirilen sempozyum bu yıl pandemi nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Ancak eğitim faaliyetleri başlığında da belirtildiği gibi bu yıl özellikle çevrimiçi eğitim konusunda yapılan webinarlarda iyi uygulama örnekleri üzerinde durulmuştur.

Pandemi sürecinde hemşirelikte uzaktan eğitime yönelik olarak Hemşirelik Eğitim Derneği ve HEPDAK'ın birlikte düzenlediği değişik webinarlar şunlardır: (<https://www.hepdak.org.tr/webinar>)

I. Covid-19 Sürecinde Hemşirelik Eğitimi (17 Haziran 2020)

II. Pandemi Sürecinde Üniversitelerde Dijital Dönüşüm (30 Haziran 2020)

III. Pandemi Sürecinde Hemşirelik Eğitimi (Teorik ve Uygulama): ABD Örnekleri (13 Temmuz 2020)

IV. Uzaktan Eğitimde Öğrenci Merkezli Eğitimi Başarabilir miyiz? (22 Temmuz 2020)

Webinarlar, yaz aylarında yapılmasına rağmen 400-600 arasında değişen yüksek sayıda katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Youtube kanallarından izlenme sayıları yaklaşık 1500'e ulaşmıştır.

6. Süreçlerdeki iyileştirmelerin duyurulması: HEPDAK'ın akreditasyon süreçleri ile ilgili mevzuat ve belgeleri paydaşlardan alınan geribildirimlere göre 2020 yılında da güncellenmiş ve web sayfasında yayınlamıştır. Ayrıca, 2020 yılı paydaş görüşleri de web sayfasında yayınlamıştır. (https://www.hepdak.org.tr/doc/paydas_gorus_2020.pdf) Alınan tüm geribildirimler, değerlendirici ve kurum eğitimleri ile paydaş toplantılarında eğitim süreçlerine dahil edilmektedir.

7. HEPDAK değerlendirme süreçleri için kolaylaştırıcı tanımlamalar: Kurumların ve değerlendirme takımlarının değerlendirme süreçlerinde yaşadıkları güçlükler göz önüne alınarak bazı süreçler için akış şemaları ve kontrol listeleri hazırlanarak web sayfasından duyurulmuştur.

I. Akreditasyon Süreci Akış şeması https://www.hepdak.org.tr/doc/d1_v1.pdf

II. Genel Değerlendirme – Ziyaret Öncesi Süreçler https://www.hepdak.org.tr/doc/d2_v1.pdf

III. Genel Değerlendirme – Ziyaret Sırasındaki Süreçler https://www.hepdak.org.tr/doc/d3_v1.pdf

IV. Genel Değerlendirme İçin Kontrol Listesi https://www.hepdak.org.tr/doc/d4_v1.pdf

V. HEPDAK Tutarlılık Süreci Şeması https://www.hepdak.org.tr/doc/d5_v1.pdf

4. KURUMSAL YETKİNLİK VE FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

a. Gelişmeye Açık Yönler

HEPDAK yönetim kurulu gündeminde olan gelişmeye açık yönler şunlardır:

I. *Ofis sekreteri istihdamı:* HEPDAK'a başvuru sayısı itibariyle sekreteryaya işleri yönetim kurulu üyeleri tarafından yönetilebilmiştir. Ancak, kısa vadede bu eksikliğin gidermek üzere bir ofis sekreteri istihdamı için görüşmeler yapılmaktadır.

2. *Değerlendirici sayısının artırılması:* Değerlendirici sayısında artış olmakla birlikte değerlendiriciler arasından yönetici olarak ayrılanlar olması nedeniyle yeni değerlendirici eğitimlerine gereksinim vardır.

3. *Uluslararası ilişkilerin genişletilmesi:* Uluslararası kalite ajanslarının oluşturduğu diğer ağlara üyeliklerin artırılması ve özellikle hemşirelik akreditasyon dernekleri ile ikili işbirliği çalışmalarını genişletilmesi planlanmaktadır.

b. Güçlü Yönler

HEPDAK'ın güçlü yönleri şunlardır:

I. Değerlendirme süreçlerinin sürekli iyileştirilmesi

II. Akredite olan programların gelişimlerini izlemeye devam etmesi

III. Değerlendirme süreçlerinin güvenilirliğini aşağıdaki adımlarla sağlaması:

- o ÖDR öndeğerlendirme
- o Çıkış bildirimi
- o Kurumun 30. Gün yanıtı
- o Takımın 60. Gün raporu
- o Tutarlılık kontrolü (takım içi, takımlar arası, yıllar arası)
- o Çok paydaşlı bir kurul olan HEAK'a sunulan ayrıntılı raporun tartışılması ve son kararın verilmesi

IV. Akreditasyon için başvuru sayılarının hızlı bir artış göstermesi

V. Paydaşlar için yapılan eğitim programlarına yüksek katılımın sağlanması

VI. Yetkin değerlendiricilerinin olması

VII. Kurul, komisyon ve değerlendirme takımlarında öğrencilerin varlığı

VIII. Mali yapısının sağlamlığı

IX. Katılımcılık

X. YÖKAK ve diğer akreditasyon kuruluşları ile işbirliği

c. Performans Ölçütleri

Performans Ölçütleri		
Ölçütler	Cevaplar	Açıklama
Toplam akreditasyon süresi	425	Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak olan bir sayısal değer yazılmalıdır.
Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı	5	Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısını rakam ile belirtiniz. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak bir bilgidir.
Toplam Değerlendirici sayısı	56	Toplam Değerlendirici sayısı rakam ile belirtilmeli. Bu bilgi Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanması için kullanılacaktır.
Toplam aktif program sayısı	149	Toplam aktif program sayısı rakam ile belirtilmeli. Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanmasında kullanılır.
Bilgilendirme Toplantısı Sayısı	4	Bilgilendirme Toplantısı Sayısı rakam ile yazılmalı
Değerlendirici Eğitimi Sayısı	2	Değerlendirici Eğitimi Sayısı rakam ile belirtilmelidir.

Performans Oranları		
Oran Adı	Oran Değeri	Tanım
Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresi	85	<ul style="list-style-type: none">• Toplam akreditasyon süresi / Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı• Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır.
Ortalama Değerlendirici Sayısı	0.38	Toplam Değerlendirici sayısı / Toplam aktif program sayısı

Akreditasyon Oranları			
Program Adı	Akredite Program Sayısı	Toplam Aktif Program Sayısı	Oran Değeri
HEMŞİRELİK	12		0.08
Toplam 1 Akreditasyon Oran kaydı bulunmaktadır.			

Üniversite Bölümleri			
Üniversite Adı	Fakülte Adı	Bölüm Adı	Başlama Tarihi
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ	HEMŞİRELİK PR.	04/04/2020
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	HEMŞİRELİK PR.	04/04/2020
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	HEMŞİRELİK PR.	04/04/2020
Toplam 3 üniversite bölümü bulunmaktadır.			

d. Değerlendirme

2020 döneminde; ikisi ara, üçü genel değerlendirme olmak üzere toplam beş program değerlendirilmiştir. Değerlendirilen program sayısının az olması nedeniyle standartların karşılanma durumu tablo olarak verilmemiş, elde edilen sonuçlara göre nitel olarak tanımlanmıştır. HEPDAK standartları ve alt standartları için güçlü ve iyileştirilmesi gereken alanlar 2020 yılı için aşağıda özetlenmiştir:

2020 yılı değerlendirme sonuçlarına göre güçlü alanlar:

Standart 1-Eğitim programının amaçları: Hemşirelik lisans eğitim programının amaçlarının tanımlanmış ve yayımlanmış olması.

Standart 2-Eğitim programı: Eğitim programı içeriğinin; hemşirelik lisans programının amaçlarını ve program çıktıları desteklemesi, Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı ile uyumlu olması, öğretim yöntemlerinin öğrencilerin program çıktıları kazanmalarını sağlayabilecek nitelikte olması.

Standart 3- Program çıktıları: Program çıktılarının, HEPDAK çıktıları kapsaması ve tüm paydaşların ulaşabileceği şekilde yayımlanması.

Standart 4-Öğrenciler: Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulünün, çift ana dal ile öğrenci değişimi uygulamalarının, başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikaların ayrıntılı olarak tanımlanması ve uygulanması; birinci sınıf öğrencilerine uyum programlarının uygulanması.

Standart 5- Öğretim elemanları: Öğretim elemanlarının, kendi uzmanlık alanı ile ilgili dersleri etkin bir şekilde planlama, uygulama ve değerlendirilmesini sağlayabilecek yeterliklere sahip olması.

Standart 6- Eğitim yönetimi: Üst yönetime bağlı akademik ve idari bölümlerin, alanlarında yetkin olan kişiler tarafından yönetilmesi; programın geliştirilmesi ve yönetiminde katılımcı bir yönetim anlayışını benimsemesi.

Standart 7-Fiziksel alt yapı: Kütüphane olanaklarının yeterli olması.

Standart 8- Parasal kaynaklar: Amaç ve çıktıları gerçekleştirmesini sağlayacak, gerçekçi parasal kaynak planlamalarının olması ve kaynaklarını verimli bir şekilde kullanılması.

2020 yılı değerlendirme sonuçlarına göre iyileştirilmesi gereken alanlar: Aşağıda verilen alt standartların bazılarında iyileştirilmesi gereken alanlar ara ziyaret sonrası karşılanmış olmakla birlikte ilk kez genel değerlendirme yapılan programlarda bu alanlara yönelik iyileştirmelere ihtiyaç vardır.

Standart 1. Eğitim amaçları: Eğitim programının amaçlarının iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri göz önüne alınarak oluşturulması, güncellenmesi ve amaçlara ulaşma düzeylerinin belirlenmesi.

Standart 2-Eğitim programı: Öğrenci merkezli aktif öğrenme yöntemlerinin kullanılması; yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin tanımlanması; programda üniversite mezunu niteliklerini kazandıracak konulara yer verilmesi; beceri laboratuvarlarının ve uygulama alanlarının yeterliliği; geçerli, güvenilir ve kullanışlı ölçme ve değerlendirme sisteminin kullanılması; eğitim programında yapılan iyileştirmelere odaklanan bir program değerlendirme sisteminin olması.

Standart 3-Program çıktıları: Program çıktılarının sağlanma düzeyini değerlendirmek için kullanılan güçlü bir ölçme değerlendirme sürecinin olması ve mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarına ulaşıldığının kanıtlarla gösterilmesi.

Standart 4-Öğrenciler: Öğrenciler için akademik ve kariyer danışmanlık sistemi ile psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetinin bulunması; öğrencilerin kararlara katılımının sağlanması ve mezunlar ile sürekli ve düzenli iletişimi sağlayacak mekanizmalar oluşturulması.

Standart 5-Öğretim elemanları: Öğretim elemanlarının sayısı ve ders yüklerinin fazlalığı; öğretim elemanlarının bilimsel etkinlikler için maddi olarak desteklenmesi; eğitici eğitimi programları.

Standart 6-Eğitim yönetimi: Uygulama yapılan kuruluşlarla resmi bir sözleşme yapılması; kayıt sistemi; uygulama alanları için risk değerlendirmesi ve risk yönetim stratejilerinin bulunması.

Standart 7-Fiziksel altyapı: Eğitim ortamının fiziksel altyapısına ilişkin geri bildirim alınması ve iyileştirme çalışmalarının yapılması.

Standart 9-Sürekli iyileştirme: Sürekli iyileştirme sistemi oluşturulması ve kanıtlarla kayıt altına alınması; nicel olarak değerlendirmeler yapılması, sürekli iyileştirme çalışmalarının gelişmeye açık tüm alanları kapsamaları ve sonuçların ilgili kişi ve kuruluşlarla paylaşılması.

5. SONUÇ

HEPDAK'ın, 2015 yılından bu yana beş dönemde değerlendirme yaptığı toplam program sayısı 2020 yılında 19'a ulaşmıştır. Yapılan değerlendirmelerde akredite edilen program sayısı 12'dir. Bu süreçte, bir program için ziyaret yapılmama kararı alınmış, iki programa akreditasyon verilmemiştir. Yapılan bilgilendirme toplantıları, hemşirelik lisans programlarının yönetici ve eğitimcilerinin akreditasyon konusunda farkındalığın artırılmasına katkı sağlamaktadır. Akreditasyon için başvuru sayısı 2019 yılında 9 iken 2020 yılında 15'e ulaşmıştır. 2020-2021 döneminde başvuru sayısı toplam 15 olmasına rağmen pandemi nedeniyle 5 programın başvurusu kabul edilebilmiştir. Aynı şekilde, 2021-2022 dönemi için başvuran kurum sayısının pandemi koşullarına rağmen 18 olması, faaliyetlerimizin etkisini gösteren bir başarıyı göstermesi olarak değerlendirilebilir. Öte yandan, hemşirelik lisans eğitiminde, eğitici potansiyeli ile uyumlu olmayan hızlı bir okullaşma süreci yaşanması nedeniyle faaliyet gösterdiğimiz 5 yıllık süreçte akreditasyon için hazır olan ve başvuran kurum sayısının az olması beklenen bir durumdur. Başvuru sayısının her yıl artış göstermesini, derneğimizin temel amacı olan hemşirelik eğitiminin iyileştirilmesine belirleyici bir katkı sağladığı şeklinde değerlendirmekteyiz.

Ayrıca, değerlendirme sürecimizin başından bu yana paydaşlardan alınan geribildirimlerle değerlendirme süreçlerinde önemli iyileştirmeler yapılmıştır. Değerlendirme sürecini sadeleştiren ve kolaylaştıran bu düzenlemeler ve tanıtım toplantılarının yaygınlaştırılmasının da kurum başvurularının artırılmasına katkı sağladığını söyleyebiliriz.

Kanıtlar

[2020 Akdeniz geribildirim formu.PDF](#)

[2020 Hacettepe Geribildirim Formu.pdf](#)

[2020 Marmara geribildirim formu.pdf](#)

[2020 Medipol geribildirim formu.pdf](#)

[2020 Ondokuz mayıs geribildirim formu.pdf](#)